

1. AELA mõis (Aela). Kõrvalmõis, kuulus Vana-Harmi mõisa juurde.

Kõue k/n, Habaja sovhoos (Kose kihelkond).

Peahoone on hävinud. Asemest järeldeb, et hoone oli väike rõhtpalkehitus, omas väikese keldri.

Kõrvalhooneist alles üksikud hooned, mis reastatud mõisa-südant läbiva tee äärtele. Tähtsamad on:

Ait on maakivist õhukese krohvikattega väike ehitus, mis kaetud laastukattega poolkelpkatusega, räästad üleulatuvad. Hoone on tõenäoliselt XIX saj. keskelt pärit ehitus.

Rehi on pikk rõhtpalkhoone ristnurgaga. Hoonet katab üleulatuva räästaga kelpkatus, katteks laast. Hoone võib pärineda XIX saj. II poolest.

Laut-töolistemaja on pikk liidetud hoone ühise viilkatuse all. Ehitatud rõhtpalkseintega, seejuures elamu vooderdatud. Hooned on kaasajal väga ulatuslikult rekonstrueeritud. Võisid pärineda XIX saj. lõpust.

Park on väike, kuid mõisa südame asudes künkal, maastikus mõjuv. Kujunduselt lihtne vabaplaneeringuga, kus peahoone asetatud pargi keskele. Puud ei moodusta gruppe, vaid üksikpuudena, ümbritsetud dekoratiivpõõsastest. Puud siiski paigutatud kontrastselt: kuusk-pärn, vaher-kask, saar. Üks pärn väga põline. Põõsastest sirelid. Park on halvas seisundis, maha jäetud.

Külastatud ja pildistatud 1976.a.

Aela mõis. Peahoone ase.